

تیشه به ریشه تولید ملی با واردات زغالسنگ

دبیر انجمن زغالسنگ بیان کرد: کاهش ۱۵ درصدی تولید زغالسنگ نسبت به سال گذشته، ورود زغالسنگ وارداتی با قیمت ۲۱ میلیون تومان در هر تن بود که در مقایسه با زغالسنگ داخلی که قیمت آن ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بود، اختلاف قیمت چشمگیری داشت.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو؛ زغالسنگ یکی از مهم‌ترین منابع انرژی فسیلی در جهان محسوب می‌شود که نقش کلیدی در صنایع مختلف از جمله تولید فولاد، سیمان و نیروگاه‌های حرارتی دارد؛ این ماده معدنی از تجزیه گیاهان و مواد آلی در شرایط خاص زمین‌شناسی طی میلیون‌ها سال به وجود آمده و به دلیل دارا بودن مقادیر بالای کربن، به‌عنوان یک منبع انرژی مؤثر و مقرون‌به‌صرفه شناخته می‌شود.

ایران با دارا بودن ذخایر قابل‌توجه زغالسنگ، یکی از کشورهای است که پتانسیل بالایی برای بهره‌برداری از این ماده معدنی دارد. ذخایر زغالسنگ ایران عمدتاً در دو ناحیه طبس (استان خراسان جنوبی) و البرز (استان‌های مازندران، گلستان و سمنان) قرار دارند.

حوضه زغالسنگ طبس به‌عنوان بزرگ‌ترین حوضه زغالسنگ کشور، بیش از ۷۵ درصد از ذخایر زغالسنگ ایران را در خود جای داده و از لحاظ کیفیت، به‌ویژه در تأمین زغالسنگ کک‌شو که ماده اولیه صنعت فولاد است، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کاربردهای زغالسنگ در صنایع مختلف

زغالسنگ در صنایع مختلف به‌عنوان یک ماده استراتژیک مورد استفاده قرار می‌گیرد. مهم‌ترین کاربردهای آن شامل موارد زیر است:

تولید فولاد: صنعت فولاد یکی از اصلی‌ترین مصرف‌کنندگان زغالسنگ در ایران و جهان است؛ زغالسنگ کک‌شو، که دارای درصد بالای کربن و ناخالصی کم است، در فرآیند تولید کک مورد استفاده قرار می‌گیرد و کک تولیدشده در کوره‌های بلند فولادسازی به‌عنوان عامل احیاکننده در فرآیند تبدیل سنگ‌آهن به فولاد به کار می‌رود.

نیروگاه‌های حرارتی: در بسیاری از کشورها، زغالسنگ یکی از منابع اصلی تولید برق است بنابراین با سوزاندن زغالسنگ در نیروگاه‌های حرارتی، بخار تولیدشده باعث چرخش توربین‌ها و تولید برق می‌شود. اگرچه در ایران سهم نیروگاه‌های زغال‌سوز نسبت به سایر منابع انرژی کمتر است، اما به دلیل بحران ناترازی برق و نیاز به تنوع در سبد انرژی، استفاده از نیروگاه‌های زغال‌سوز می‌تواند یک راهکار مؤثر باشد.

صنایع شیمیایی و پتروشیمی: زغالسنگ به‌عنوان ماده اولیه در تولید برخی مواد شیمیایی مانند متانول، آمونیاک و گاز سنتز مورد استفاده قرار می‌گیرد همچنین، فرآورده‌های جانبی زغالسنگ در تولید قطران، مواد رنگ‌زا، داروها و حتی مواد منفجره کاربرد دارند.

تولید سیمان: در برخی از کارخانه‌های سیمان، زغالسنگ به‌عنوان سوخت اصلی در کوره‌های دوار مورد استفاده قرار می‌گیرد. این ماده معدنی به دلیل دسترسی آسان و هزینه پایین، جایگزینی مناسب برای سوخت‌های دیگر در این صنعت محسوب می‌شود.

گرمایش و مصارف خانگی: در برخی از مناطق، به‌ویژه روستاها و نواحی سردسیر، زغالسنگ همچنان به‌عنوان یک منبع گرمایشی در مصارف خانگی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

زغالسنگ به‌عنوان یک منبع انرژی مهم و پرکاربرد، نقش کلیدی در صنایع مختلف ایفا می‌کند و ایران نیز با دارا بودن ذخایر عظیم این ماده معدنی، پتانسیل بالایی برای توسعه این صنعت دارد با این حال، مشکلات ساختاری، عدم سرمایه‌گذاری مناسب و چالش‌های مرتبط با واردات، موانعی جدی بر سر راه پیشرفت این صنعت هستند.

اگر دولت و بخش خصوصی بتوانند با برنامه‌ریزی مناسب و حمایت‌های لازم، ظرفیت‌های بالقوه زغالسنگ را فعال کنند، این صنعت می‌تواند به یکی از پایه‌های توسعه اقتصادی و صنعتی کشور تبدیل شود.

سعید صمدی، دبیر انجمن زغالسنگ ایران، در گفت‌وگویی به بررسی شرایط صنعت زغالسنگ در سال جاری پرداخت و به چالش‌های این حوزه اشاره کرد.

وی در این مصاحبه ضمن ابراز نگرانی از وضعیت صنعت زغالسنگ، سال جاری را سالی نامطلوب برای این صنعت ارزیابی کرد.

به گفته صمدی، در سال جاری قیمت‌ها به‌شدت کاهش یافت و برخی از معادن به دلیل عدم توجیه اقتصادی، دچار افت تولید شدند که با این حال،

جمع‌بندی نهایی درباره میزان دقیق کاهش تولید در پایان سال مشخص خواهد شد.

صمدی با اشاره به حادثه معدن زغال‌سنگ طبس، این حادثه را از عوامل پیچیده‌تر شدن شرایط صنعت زغال‌سنگ در سال جاری دانست.

وی ابراز امیدواری کرد که این اتفاق منجر به افزایش توجه مسئولان به این حوزه شود، اما متأسفانه اقدامات اجرایی و برنامه‌ریزی‌های وزارتخانه‌های مربوطه در این زمینه کافی نبوده است.

به گفته وی، درحالی‌که زغال‌سنگ یکی از منابع مهم انرژی در ایران و جهان محسوب می‌شود، این صنعت در کشور ما با چالش‌های متعددی مواجه است و علی‌رغم ناترازی انرژی که در کشور وجود دارد اما توجه چندانی به آن نمی‌شود.

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران در ادامه به برنامه‌های سال آینده اشاره کرد و اظهار داشت که توافق اخیر برای افزایش قیمت زغال‌سنگ از ۲۶.۵ درصد شمش فولاد به ۳۰ درصد شمش فولاد، می‌تواند به بهبود وضعیت این صنعت کمک کند که با این حال، افزایش ۴۵ درصدی حقوق کارگران نیز ازجمله چالش‌های پیش‌رو خواهد بود.

وی ضمن حمایت از افزایش حقوق کارگران، تأکید کرد که باید به تأمین هزینه‌های تولید نیز توجه شود.

صمدی همچنین صنعت زغال‌سنگ را صنعتی نیروبر دانست و اظهار داشت که حدود ۷۰ درصد هزینه‌های معادن زغال‌سنگ مربوط به نیروی انسانی است بنابراین، افزایش هزینه‌های نیروی انسانی تأثیر مستقیمی بر قیمت تمام‌شده زغال‌سنگ خواهد داشت و باید دید که آیا در سال آینده قیمت زغال‌سنگ متناسب با این افزایش هزینه‌ها اصلاح خواهد شد یا خیر.

در ادامه این گفت‌وگو، صمدی به کاهش ۱۵ درصدی تولید زغال‌سنگ نسبت به سال گذشته اشاره کرد و افزود: علت این کاهش علاوه بر عدم حمایت‌های لازم، ورود زغال‌سنگ وارداتی با قیمت ۲۱ میلیون تومان در هر تن بود که در مقایسه با زغال‌سنگ داخلی که قیمت آن ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بود، اختلاف قیمت چشمگیری داشت. به گفته وی، این اختلاف قیمت، ادامه فعالیت معادن داخلی را با چالش جدی مواجه کرده است.

صمدی توضیح داد: قیمت تمام‌شده زغال‌سنگ وارداتی به حدود ۲۱ میلیون تومان رسیده که این رقم به دلیل افزایش نرخ ارز، احتمالاً به ۲۵ میلیون تومان در هر تن افزایش خواهد یافت بنابراین با توجه به نامطلوب بودن شرایط فعلی صنعت زغال‌سنگ، امیدواریم اصلاح قیمت‌ها و اقدامات حمایتی بتواند وضعیت این صنعت را در سال آینده بهبود بخشد.

در پایان، وی با اشاره به اینکه اگرچه اصلاح قیمت زغال‌سنگ در انتهای سال انجام شد، اما افزایش ۴۰ تا ۵۰ درصدی هزینه‌های تولید می‌تواند این اصلاح را تا حد زیادی خنثی کند، از مسئولان خواست تا با برنامه‌ریزی مناسب، شرایط را برای توسعه این صنعت حیاتی در کشور فراهم کنند.